

प्रसन्नेन मनसा चित्तेन तत् घृतं जुषेत जुषतां सेवतां प्रार्थनायां लिङ् । कीदृ-
शोऽग्निः मर्यश्रीः मर्यैर्मनुष्यैः श्रीयते आश्रीयते सेव्यते इति मर्यश्रीः मनुष्यैराश्रय-
णीयः । स्पृहयद्वर्णाः स्पृहयन् स्पृहणीयो वर्णा वृषं यस्य यजमानैः स्पृहणीयवृष
इत्यर्थः । अभिमृश्यतऽइत्यभिमृष्टं न अभिमृश्यते नाभिमृष्टं (12.) तस्यै नाभिमृशे
चतुर्थी तृतीयार्थे तनोर्विशेषणं नाभिमृशा अभिमर्शनं कर्तुमयोग्यया दाहकत्वात्
ईदृश्या तन्वा शरीरेण ज्वालात्तक्षणेन जर्भुराणः जृम्भतऽइति जर्भुराणः जृभी
गात्रविनामि इतस्ततश्च गहन् जृभेरौणादिक उराणप्रत्ययः । ईदृशमग्निमाजिघर्षी-
ति योज्यम् ॥ २४ ॥

परि वाजपतिः कविरग्निर्द्वयान्यक्रमीत् । दधद्भानि दाशुषे ॥ २५ ॥

का° [१६.२.२३.] अग्न्या पिण्डं त्रिः परिलिखति परि वाजपतिरिति बह्वि-
हिरुत्तरयोत्तरयेति । अस्यार्थः अग्न्या वारत्रयं मृत्पिण्डं परिलिखति परया-परया
बह्विर्बह्विःप्रदेशे यथा तथा । परि वाजपतिरिति प्रथमं लिखति परि त्वेति तद्व-
ह्विर्द्वितीयं त्रयमग्न्येति तद्वह्विस्तृतीयमित्यर्थः ॥ अग्नियी गायत्री सोमकदृष्टा । अ-
यमग्निर्द्वयानि नानादेवत्यानि क्ववींषि पर्यक्रमीत्परिक्रान्तवान् परिक्रमणं भक्ष-
णार्थं स्वीकरणमित्यर्थः । कीदृशोऽग्निः वाजपतिः वाजस्यान्नस्य पतिः पालयिता
कविः क्रान्तदर्शनः । किं कुर्वन्द्द्वयानि पर्यक्रमीत् दाशुषे क्ववींषि दत्तवते यज-
मानाय रत्नानि रमणीयानि धनानि दधत् प्रयहन् दाशु दाने अस्य धातोर्दाश्वा-
न्सह्वानित्यादिना [पा° ६.१.१२.] क्सुप्रत्ययात्तो निपातः दाशति स्म दत्ते स्म
इति दाश्वान् तस्मै दाशुषे । दधाति दत्तऽइति दधत् धाधातुर्दानेऽपि दुधाञ् वि-
धारणे पुष्टौ दानऽइति कल्पद्रुमोक्तेः (13.) ॥ २५ ॥

परि त्वग्ने पुरं वयं विप्रं सहस्य धीमहि ।

धृषद्वर्णां दिवे-दिवे कृतारं भङ्गुरावताम् ॥ २६ ॥

अग्नेय्यनुष्टुप्पायुदृष्टा । परीत्युपसर्गस्य धीमहीत्यनेन सम्बन्धः । सहस्य सह-
सि बले भवः सहस्यः बलेन मथ्यमानस्य ज्ञायमानत्वात् तत्सम्बोधनं हे सहस्य
हे अग्ने वयं त्वा त्वां परिधीमहि सर्वतो ध्यायामः ध्यायतेः सम्प्रसारणं ह्यन्दसमि-